

ایمام هادی نین (ع) یاشاییشی و سیره‌سی: ویلادتدن شهاده‌ته

شیعه عالیملرین هامیسی او حضرتین کمال، فضل، علم و دؤزومو و آیری کمالاتینا تصریح ائدی و اونو جدّی رسول‌الله (ص) و علی بن ابی طالب (ع) کیمی...

شیعه عالیملرین هامیسی او حضرتین کمال، فضل، علم و دؤزومو و آیری کمالاتینا تصریح ائدی و اونو جدّی رسول‌الله (ص) و علی بن ابی طالب (ع) کیمی بوتون یاخچیلیقلارین جامعی سایبیلار و سوّتی بؤیوک‌لری‌ده او حضرتین فضیلتینه اعتراف ائدیله. دوققوزونجو ایمامین خصوصیتلریندن بیری، او حضرتین ویلادتینین موڈتلر اول شیعهلر طرفیندن گؤزلنیلمه‌سی ایدی. ایمام رضا (ع) آتاسی ایمام موسی بن جعفر (ع) و او دا رسول‌الله‌دان نقل ائدی بویورور: «آتام کنیزلرین لاپ یاخچیسی‌نین اوغلونا فدا اولسون. همان «نوبه» اهلی اولان [کنیز]».

ریواپنلره رغماً، شیعه‌لرین ایبتیطاری موڈتلرجه یئرینه یئتیشمه‌ییب نیگرانچیلیغا دؤندو. اولار ایمام رضانین (ع) 45 یاشی ردّ اولدوغونو و او حضرتین اوغلو اولمادیغینی گؤروردولر. اولار داها چوخ عباسی طولم دستگاهی‌نین او حضرته حمله ائدی شهید ائتمه‌سیندن قورخوردولار. واقفیه باشچیلاری طرفیندن یاییلان شایعه‌لر بو نیگرانچیلیقلاری چوخالدیدر. اولار بنله شایعه سالیردیله: ایمام کاظم (ع) دیریدر و غیبه گندی و ایمام رضا (ع) سونسوزدور.

نهایتده هیجری قمری ایلین 195-جی ایلینده رحین اونوندا گؤزله‌نیلن مولود دونیا یا گلدی. تاریخچیلر او حضرتین ویلادتین ایللی باره‌ده ایجماعلاری وار و فقط آک و گونونده ایختیلاف وار.

«خیزران»-ین حامیله اولدوغو بللی اولاندان سونرا ایمام موسی بن جعفرین (ع) قیزی، قارداشی ایمام رضایا (ع) نامه یازیب اونو خبردار ائله‌دی. ویلادتدن سونرا حضرت او گنجه‌نی سحره‌جن بالاسی‌نین بنشیکگی یانیندا اولوب اونان نجوا ائلیردی و ایلاهی علملری اونا اؤرگیدر. ایمام رضا (ع) همین گنجه اؤز بالاسی‌نین ویلادتین شایعه‌لره خبر وئردی.

شیعه‌لرین سککیزینجی ایمامی، اوغنونون آدین رسول‌الله‌نین آدینا «محمد» قویدو. او حضرتین کونیه‌سی «ابو جعفر» ایدی و چونکی بنشینجی ایمامین دا کونیه‌سی ابو جعفری ایدی تاریخچیلر او حضرتی ایکینجی ابو جعفر آدلاندیریرلار. او حضرتین آیری غیر مشهور کونیه‌سی‌ده «ابو علی» دیر. تاریخ و حدیث کیتابلاریندا او حضرته چوخلو لقب‌لر سایبیلار، اولارین مشهورلاری بونلاردیر: «نقی»، «جواد»، «مرضی»، «متوکل»، «متقی»، «زکی»، «متجب»، «مرضی»، «قانغ»، «عالم ربانی»، «رضی»، «مختار»، «صادق»، «صابر» و «فاضل». هابنله سوّیلر ایچینده «باب‌المراد» لقبینه‌ده مشهوردور. آما او حضرتین لاپ مشهور لقب‌لری «نقی» و «جواد» دیر.

ایمام جواد (ع) 202-جی هیجری ایلینده یئددی یاشیندا ایمامته چاتدی. ایمام جوادین (ع) عؤمرونون بؤیوک قیسمی عباسی خلیفه‌سی مأمونون دؤرونده کئچدی. خلیفه دنیا مالی و مقامینان او حضرتین موقدسلیغینی آشاغی یئندیرماغا چالیشیردی.

اونون بیرینجی ایشی بو اولدو کی قیزینی او حضرتین عقدینه گنیرسین و توی مراسیمینی ایسرافلی و تۆک-داغیتلی ائله‌ماغینان او حضرتی‌ده بو ایشلرده سهیم گؤرستسین. آما ایمام (ع) اؤز عقیف‌یانا رفتارینن اونون بو ایشینی ناکام قویدو.

مأمون اؤز برنامه‌لرینی ناکام گؤرنده او حضرتین قتلینه بئل باغلیر و بیر گنجه کئفلی حالدا اونا حمله ائدیر آما مؤعجیزه‌یه بنز شکیلده ایمام نجات تاپیر.

مأموندان سونراکی خلیفه معتصمه خیلافته چاتاندا، ایمامی بغدادا جاغیریب درباردا گؤز آلتیندا ساخلادی. سارایداکی موباحینه‌لرده او حضرت، سارایین عالیملرینی مغلوب ائله‌دیغینا گؤره قاضی‌القضات خلیفه یانیندا او حضرتدن سعایت ائله‌دی و خلیفه‌نی اونو شهید ائتمگه راضی سالدی.

معتصم بو دفعه قیزینی او حضرتین اؤلدورمه‌سینه مأمور ائله‌دی. معتصمین قیزی «ام‌فضل» آتاسیدان آلان زهری اوزومه قاتیب اونان ایمام جوادی (ع) مسموم ائله‌دی.

ایمام جواد (ع) 220-جی هیجری قمری ایلین ذیقعه‌نین آخیرینده 25 ایل برکتلی عؤمردن سونرا شهاده‌ته چاتدی و پاک جسدی کرامتلی جدّی موسی بن جعفرین (ع) مزاری کناریندا بغدادین قریب قبرستانلیغیندا توریاغا تاپشیریلدی. بو ایکی کرامتلی‌نین ملکوتی مزارلاری کاظمین آدینا مشهوردور و شیعه‌لرین آمال کعبه‌سیدیر.